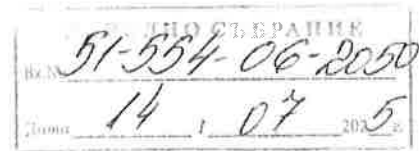

Iskra Ivanova
Bozgunova
Digitally signed by Iskra
Ivanova Bozgunova
Date: 2025.07.11
2022:43 +03:00

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на енергетиката

Х Е-02-00-172

Изм. №, Дата

11. 07. 2025

ЧРЕЗ

Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО

Г-Н ЛЮБЕН ИВАНОВ

НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ ОТ
ПГ „ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА – ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“
В 51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш изх. № 51-554-06-2050/30.05.2025г.

ПИСМЕН ОТГОВОР НА ВЪПРОС

ОТНОСНО: Липсата на регулация и програма за развитие на енергийните общности и балансиращи мощности

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИВАНОВ,

Във връзка с постъпил в Министерството на енергетиката (МЕ) парламентарен въпрос с вх. № Е-02-00-172/30.05.2025 г., предоставям на Вашето внимание следния отговор:

С извършени промени в Закона за енергетиката от 2023 г. (Обн. ДВ, бр. 86, 13.10.2023 г. и обн. ДВ, бр. 96, 17.11.2023 г.) са въведени определение за „гражданска енергийна общност“ (§ 1 от Допълнителните разпоредби, т. 76) и разпоредби, регламентиращи възможността и условията за участие на крайни клиенти, в това число битови, в граждански енергийни общности, без да губят правата или задълженията си като крайни клиенти и без да изпълняват необосновани или дискриминационни условия или процедури, които биха възпрепятствали

гр. София 1000, ул. "Триадица" №8

тел.: (+359 2) 9263 152

факс: (+359 2) 980 76 30

www.me.government.bg

e-mail: e-energy@me.government.bg

участието им в гражданската енергийна общност (чл. 92б). Отношенията между членовете на общността могат да бъдат уредени в устав, договор или по друг подходящ начин, съобразно действащата нормативна уредба и избраната организационна форма, като общността може да произвежда, консумира, съхранява и продава излишните количества енергия като равнопоставен участник на пазарите на енергия.

Със Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ, обн. ДВ, бр. 86 от 13.10.2023 г.) е въведено определение и регулация за общности за възобновяема енергия. По смисъла на ЗЕВИ общност за възобновяема енергия е субект, без ограничение по отношение на правно - организационната форма, който може да произвежда, консумира, съхранява и продава излишните количества енергия от възобновяеми източници като равнопоставен участник на пазара на енергия.

За стимулиране създаването на общности за възобновяема енергия в ЗЕВИ е въведено прилагането на насърчения, свързани с недискриминационно третиране по отношение на дейностите, правата и задълженията им като крайни потребители, производители, доставчици, оператори на разпределителни системи или като други участници на пазара.

За общностите за възобновяема енергия се прилагат изискванията на чл. 92 б от Закона за енергетиката, с който се регламентират гражданските енергийни общности. В тази връзка общностите за възобновяема енергия може да се организират под формата на търговско дружество, кооперация, сдружение с нестопанска цел по реда на Закона за управление на етажната собственост или гражданско дружество по Закона за задълженията и договорите при спазване на изискванията на този закон. Отношенията между членовете на общността се определят с устав или договор, според избраната организационна форма.

В изпълнение на задълженията по чл. 7, ал. 2, т. 17 от ЗЕВИ изпълнителният директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие изготви оценка на съществуващите препятствия и на потенциала за развитие на общностите за възобновяема енергия, която на основание чл. 4, ал. 2, т. 12 от ЗЕВИ е одобрена от министъра на енергетиката.

За създаването на условия за развитие на енергийни общности е идентифицирана необходимост от прилагането на интегриран подход за адаптиране на националното законодателство и синхронизирана промяна в нормативните актове.

На 4 юни 2025 г. 51-вото Народно събрание по предложение на нар. пр. Делян Добрев, Павела Митова и Красен Кръстев прие Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗИД ЗЕВИ).

Със ЗИД ЗЕВИ са предложени изменения и допълнения в Закона за енергетиката, с които се цели доразвиване на нормативната уредба с оглед преодоляването на основни бариери пред развитието на общностите за възобновяема енергия и гражданските енергийни общности. С приетите законодателни промени се предвижда Комисията за енергийно и водно регулиране да разработи и приеме методика за изчисляване на количествата произведена, разпределена за потребление и продадена електрическа енергия за обектите на активни клиенти, на гражданските енергийни общности, на потребителите на собствена електрическа енергия от

възобновяеми източници и общностите за възобновяема енергия. Също така се предвижда и разширяване на обхвата на Правилата за търговия с електрическа енергия като се включат изисквания, свързани с участието на електроенергийния пазар на активните клиенти, гражданските енергийни общности, потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и общностите за възобновяема енергия.

В допълнение, Министерството на енергетиката участва съвместно с „Иновация Норвегия“ в изпълнението на проект, насочен към подобряване на регулаторната среда и преодоляването на съществуващи пречки пред създаването и функционирането на общности за възобновяема енергия в страната. Резултатите от проекта показват голям потенциал за развитие на общности за възобновяема енергия и значителен интерес от страна на всички заинтересовани страни. По проекта беше разработен доклад, който включва предложения за изграждане на платформа за виртуално измерване на електрическа енергия, подобряване на регулациите относно измерването и отчитането на електроенергията, както и насоки за организиране на регистър на енергийните общности.

По отношение на развитието на балансиращи мощности, следва да се отбележи, че насърчаването на операторите на преносни и разпределителни мрежи да предлагат системни услуги за оптимизация на потреблението на електрическа енергия, за управление на енергопотреблението и на децентрализирано производство в рамките на организирани електроенергийни пазари е регламентирано в Закона за енергетиката и вторичното законодателство по неговото прилагане. В Правилата за търговия с електрическа енергия, Глава втора, Раздел IV. Пазар на балансираща енергия, е предвидено независимият преносен оператор – в качеството си на осигуряващ администрирането на пазара на балансираща енергия, да сключва сделки за покупка и/или продажба на електрическа енергия с търговски участници за покриване на небалансите в националната пазарна зона. Търговските участници – страна по сделките с независимия преносен оператор, следва да притежават диспечерируеми производствени и/или потребляващи обекти и/или съоръжения за съхранение на електрическа енергия и/или агрегирани съоръжения/обекти. Предвид посоченото, не е налице ограничение по отношение на участието на частни структури, в качеството им на търговски участници, на пазара на балансираща енергия.

Използвам случая да Ви информирам за една инициатива за изграждане на енергийна общност на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО) и „Българска банка за развитие“ (ББР), които подписаха Меморандум за сътрудничество с цел насърчаване на активното поведение на крайните потребители на електрическа енергия за постигане на икономия на разходи за закупуване на електрическа енергия без да се намаляват потребените количества електрическа енергия.

От страна на ЕСО ЕАД и ББР е разработен механизъм за финансиране на дейности, в това число изграждане на съоръжения за производство или съхранение на електрическа енергия, дейности за оптимизиране на потреблението, механизми за обмен на излишъци от електрическа енергия между потребители, софтуерни продукти или добри практики, които самостоятелно или

в съвкупност водят до реализацията на гарантирани икономии от разходите за закупуване на електрическа енергия.

Предложен е подход, при който финансирането и изграждането на съоръженията за производство е ангажимент на правен субект, различен от ползвателя на произведената електрическа енергия. В конкретния случай се касае за „ЕСО Чардж“ ЕАД - търговско дружество, чийто едноличен собственик на капитала е независимият преносен оператор. Освен посочените задължения, отговорност на посоченото лице ще бъдат и всички дейности, свързани с изграждането, управлението и функционирането на енергийните общности, в рамките на които ще бъдат споделяни непотребените количества произведена или съхранена електрическа енергия.

Интерес към тази инициатива беше проявен от Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ) и Асоциация на организациите на българските работодатели (АОБР). След запознаване на тези организации с проектната инициатива на 20.03.2025 г. беше подписан Меморандум за подкрепа и сътрудничество между ЕСО ЕАД, ББР, НСОББ и АОБР. С подписването на този меморандум страните по него заявяват готовност за съвместно сътрудничество, като се ангажират с популяризирането на механизма сред потенциалните ползватели на мерките за постигане на гарантирани икономии от разходите за закупуване на електрическа енергия.

С уважение,

ЖЕЧО СТАНКОВ

Министър на енергетиката

